

счетов кредитовых равны между собой (8198 барселонских фунтов 1 шиллинг 10 пенсов).

Интерес представляет баланс компании на 16 марта 1398 г. Сумма сальдо счетов дебетовых на странице Prato, AS, D. №1165/7, с. 3 V равна 10909 фунтов 9 шиллингов 1 пенс. Сумма сальдо счетов кредитовых на странице Prato, AS, D. №1165/7, с. 7 R составила 11028 фунтов 6 шиллингов 2 пенса. Бухгалтер перенес сумму сальдо счетов дебетовых под кредитовый итог и написал: «Недостача фунтов 118 шиллингов 17 пенсов 1. Мы будем контролировать книги, когда у нас будет время, но, видимо, это не может быть чем-то другим, как ошибка. Это также относится к фунтам 18, которые следует показать на счете наличных, постольку мы их оставили для погашения долгов».

Как видим, построение пробного баланса повысило контрольную функцию бухгалтерского учета. Когда была выявлена ошибка, на странице Prato, AS, D. №1165/7, с. 7 R появилась комментирующая запись: «Мы обнаружили Лузери Шадери, должника из Красной книги на с. 299 в виде сальдо его счета, сумма фунтов 113 шиллингов 4 пенсов 7».

Соответственно, на странице дебета Prato, AS, D. №1165/7, с. 3 V внесены две балансирующие записи: «Лузери Шадери на с. 299 сальдо его счета в Красной книге, занесено здесь (в балансе, прим. автора) на с. 5, сумма фунтов 113 шиллингов 4 пенсов 7». И, вторая запись: «Подсчитаны многочисленные наши расходы в Генуе, они отражены в Красной книге, сумма фунтов 0 шиллингов 9 пенсов 2».

Пробные аналитические балансы занимали по несколько страниц сальдо счетов дебиторов и кредиторов. Показатели в балансе располагались в том порядке, в котором счета находились в Главной книге.

Ісаєв Д. М.,
*здобувач кафедри обліку в кредитних
і бюджетних установах та економічного аналізу,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

ХАРАКТЕРИСТИКА ОБЛІКОВИХ ОЦІНОК У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Для ефективного управління необхідна повна і достовірна інформація, яка представляє об'єктивну картину фінансового становища та результатів діяльності підприємства. Спосіб визначен-

ня грошової оцінки кожного об'єкту обліку суттєво впливає на оцінку показників фінансової звітності.

Національними стандартами бухгалтерського обліку ототожнюється процедура вимірювання та оцінки елементів фінансової звітності. Серед фахівців вимірювання розглядається як процес оцінки, результатом якого є вартісна (кількісна) або якісна ознака факту господарської події. Для непідготовленого користувача фінансової звітності термін «облікові оцінки» охоплює всі випадки присвоєння в бухгалтерському обліку господарським операціям певних сум. Оцінки, які формуються в бухгалтерському обліку, не завжди відповідають реальному економічному змісту, оскільки його достовірно точно можна оцінити лише після завершення проведеної операції. Бухгалтер при формуванні поточної звітності має оцінювати за англійською мовою «estimate», виходячи з позиції власних намірів або очікувань «homo economicus» вірогідні результати наприкінці подій, коли всі невизначеності зникнуть.

За невизначеності існуючих і майбутніх умов роботи підприємства професійне судження застосовується не тільки в якісних оцінках, а й вартісних (кількісних) при неможливості точного розрахунку перехідних незакінчених операцій звітного періоду, у виражених цифровим значенням або технікою обчислення оцінок (естимаций), які засновані на очікуваннях менеджменту або з позиції неупередженого учасника.

Результати облікових вимірів активів, зобов'язань, капіталу, доходів і витрат, якщо вони доречні для відображення, оцінюються з максимальним ступенем надійності. Саме надійність вимірів є критерієм розмежування серед загальних оцінок, які застосовуються у бухгалтерському обліку групи облікових оцінок англійською «accounting estimate». Результат виміру ресурсів і зобов'язань, якщо немає можливості їх точної оцінки в умовах невизначеності, є процедурою формування облікових оцінок.

Точність розрахункових вимірів відображає точність математики, а не впевненість, що економічні явища або події сумлінно відображені у фінансовій звітності та нейтральні від зловживань.

Система бухгалтерського обліку повинна бути адекватною розвитку економічних відносин і забезпечувати достовірність фінансової інформації за допомогою доречного і вмілого застосування оцінок і економічних вимірів.

До речі, прийняття рішень, спрямоване на досягнення життєво необхідних цілей, узгоджується з обробкою інформації, доступної для аналізу при вирішенні відповідних завдань. Фінансова звітність відображає результати діяльності керівництва компанії

або відповідальність керівництва за довірені ресурси, а користувачі, відповідно, оцінюють діяльність або відповідальність керівництва з метою прийняття економічних рішень.

Для відображення в обліку різноваріантних можливостей облікових оцінок доцільно систематизувати їх у три групи: критерії розмежування (вибору), складова методу виміру та складова основ оцінки (модель оцінки). Результатом облікової оцінки в методах вимірювання і основах оцінки є значення розрахунку за технікою, яка за професійним судженням менеджменту відповідає найкращій практиці застосування. Критерії розмежування охоплюють облікові оцінки, які застосовуються менеджментом компанії при виборі характеристик (властивостей) елементів фінансової звітності, їх вірогідних цифрових показників.

Облікові оцінки базуються, з одного боку, на професійному судженні, а з іншого, — на доступній у кожний момент часу інформації. Очікування менеджменту стосовно розвитку подій у майбутньому, а також про способи і техніку розрахунку, що використовується при оцінці невизначеності, лежать в основі професійних суджень, які формують вартісні (кількісні) та якісні облікові оцінки в бухгалтерському обліку. Такі оцінки є найбільш складними і суб'єктивними, наприклад, у групі критеріїв розмежування: вибір критеріїв сумнівності щодо сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості, обґрунтування величини вартісного критерію МНМА, вибір методу амортизації; у групі оцінок за попередніми методами розрахунків: ліквідаційна вартість, гарантійний резерв; у групі основ оцінки: чисті грошові потоки, ставка дисконтування при розрахунках поточної вартості активів.

Облікова оцінка здійснюється в натуральний, трудовий і грошовий вимір. Найпоширеніше застосування облікових оцінок відбувається у грошовому вимірі.

Облікові оцінки в натуральному та трудовому вимірі узгоджуються з грошовим значенням. Строк корисного використання (експлуатації) — очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством або з їх використанням буде виготовлено (виконано) очікуваний підприємством обсяг продукції (робіт, послуг).

Більш поширена облікова оцінка у натуральному вимірі — це облікова оцінка у вигляді норм прямих витрат при списанні на виробництво. При списанні запасів у межах норм формується собівартість готових виробів. При перевищенні норм списання відбувається на собівартість реалізованої продукції. Відповідно до бази, яку застосовано при обранні облікової оцінки, вона може

мати або натуральний, або трудовий вимір. Застосування трудового та натурального вимірів знайшло втілення в облікових оцінках бази розподілу при нормальній потужності.

Використання обґрунтованих облікових оцінок (естимаций) є важливою запорукою достовірності (надійності) як основної характеристики фінансової інформації. Надійність вимірювань обумовлюється достовірністю та гарантією, яка підтверджувала б можливість перевірки користувачем репрезентативної властивості виміру. Саме тому, не лише точність вимірювань є елементом, який розкриває сутність надійності інформації.

Ісаншина Г. Ю.,
*старший викладач кафедри обліку і аудиту,
Донбаська державна машинобудівна академія*

ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Інноваційна спроможність і технологічна готовність є невід’ємними складовими конкурентоспроможності національної економіки. За даними останнього звіту Всесвітнього економічного форуму про глобальну конкурентоспроможність 2011—2012 рр., Україна посіла 82-е місце серед 142 країн проти 89-го у 2010—2011 рр. У той же час рейтинг України за підіндексом «інновації» у 2011—2012 рр. знизився до 74-го місця проти 62-го у 2009—2010 рр. Значне відставання національної економіки від економіки розвинутих держав світу за рівнем технологічного розвитку та продуктивністю виробництва констатується і в Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері. Така ситуація є результатом нерозвиненості інноваційної інфраструктури, до складу якої віднесені фінансова, інформаційно-аналітична та експертно-консалтингова складові.

Інформаційна функція є основною для системи бухгалтерського обліку. Саме розвиток бухгалтерського обліку витрат на інноваційну діяльність, доходів і фінансових результатів від цієї діяльності повинен забезпечити менеджерів підприємства повною, достовірною та своєчасною інформацією стосовно інноваційного розвитку підприємства. Бухгалтерський облік повинен, на думку проф. М. С. Пушкаря, стати засобом вимірювання різнобічної діяльності підприємства у всій її складності та формування знань менеджерів і підвищення інтелектуального рівня обліковців з